

KONVENCIJA JE DOVOLILA \$7000 BREZPOSELNI

Vlada dela načrte, kako bi pomagala bankam, ki so zaprla vrata

Washington, 19. septembra. Voditelji federalnega rezervnega bančnega sistema so se začeli pečati z načrti, kako omogočiti, da se premoženje, ki se nahaja v zaprtih bankah zopet odpre javnosti, da se na ta način pomaga trgovini in industriji ter precej zmanjša brezposelnost. Predsednik Hoover z zanimanjem zasleduje tozadevno poslovanje zveznih uradnikov. Jako veselo znamenje je, ker so vse večje banke po deželi, ki so solventne, bodisi da spadajo k federalnemu rezervnemu sistemu ali ne, priglasi, da so voljne sodelovati z receiverji nesolventnih bank. Te banke, ki so solventne, bi ponudile gotove svote nesolventnim bankam, tako da bi vložniki slednjih prišli takoj vsaj do dela svojih vložkov. Privatno se je v posameznih slučajih sicer to že večkrat pripetilo, toda sedaj se je za ta pomožni načrt začela zanimati vlada sama, in želi, da bi se ta sistem pomoči razplel po vseh Zedinjenih državah, kar bi bilo velike koristi za splošni denarni položaj. Federalna rezervna banka sicer direktno sama ne daje še pomoči, pač pa dovoljuje, da njene članice, močne banke, to delajo. Kongresman White je vprašal večerj govornika federalne banke, kaj misli vlada glede štirih večjih bank v Toledo, O., ki so postale nesolventne. Govoritelj je odgovoril, da bo vlada storila vse v svoji moči, da bo bankam pomagala iz zadrege. Banke v Clevelandu, Detroitu in Chicagu bodo nemudoma povzročile, da bodo vložniki omenjenih bank v Toledo dobili izplačanih takoj 50 procentov, drugo pa pozneje. Na enak način se bo pomagalo tudi drugim bankam, ki so prišle v neprimerno, kar bo došlo povzročilo, da se vrne zaupanje naroda in da si industrije pomorejo na noge.

Preveč vode!
Kanadski vladi bi prav svetovali, da bi kupovala mošt od naših slovenskih "prešarjev" v Clevelandu. Znano je, da dobijo naši ljudje iz ene tone grozdja približno 180 galon mošta. V Kanadi so pa prešarji prilivali preveč vode moštu tako, da je morala kanadska vlada izdati povelje, da se mora iz ene tone grozdja narediti 250 galon mošta. Prej so ga "dobil" do 300 galon. In še po novi odredbi bo 70 galon preveč vode v moštu.

Pozor, št. 8, 22, 51, SDZ.
V sredo zvečer, 23. sept. se vrši sestanek odbora društev 8, 22, 51, S.D.Zeve in sicer v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Radi važnih zadev, naj se gotovo vsi udeležijo!

Mrs. Vidmar umrla
V nedeljo zvečer je preminula Mary Vidmar, v starosti 40 let, stanujoča na 1038 E. 70th St. Podrobneje poročamo jutri.

Frank Modic
Frank Modic, 6515 Edna Ave., ki se nahaja v bolnici, je precej slab, in prosi, da bi nekoliko prenehali z obiski. Ko se počuti boljšega, se bo že naznanilo.

Velike in važne spremembe v glavnem odboru S. D. Zveze

Prihodnja konvencija se vrši po želji delegatov v Girard, Ohio

Sedma redna konvencija Slovenske Dobrodelne Zveze je bila končana malo pred polnočjo v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd. Proti pričakovanju je bil zadnji dan konvencije precej miren, in delegati ter delegatke so bili skrajno dostojni. Predlog za predlogom so stali, debatirali, glasovali, in dasi je bilo mnenje v zbornici zelo različno, pa se je vse vršilo bratsko. Ko so bile tekom dopoldneva v soboto rešene nekatere pritožbe in manjše zadeve, je konvencija takoj po opoldanskem odmoru začela vprašanje, kaj se stori za siromašne brezposelne člane in članice Zveze.

\$7.000.00 za brezposelne
Debatna je trajala eno uro, ko je bil stavljen sledeči predlog: Konvencija Slovenske Dobrodelne Zveze odobri, da na podlagi pravil, člen 21., točka 5, vzame glavni odbor Zveze iz sklada za onemogle člane toliko dolarjev, kot šteje Zveza članov in članic. Ta svota se razdeli med posamezna društva, in sicer v razmerju, kot imajo posamezna društva članov in članic, na vsakega dolar. Ta denar se uporabi za plačevanje asessmentov v resnici potrebnih članov. Vsak član, ki hoče tega biti deležen, se mora osebno javiti na društveni seji, in ko društvo njegov slučaj preišče in se prepriča, da je v resnici potreben, se plača iz tega sklada asessment za dotičnega. Ta sklep gre v veljavo 1. oktobra 1931. Enoglasno sprejeto.

Nagrade in plače
Konvenčni predsednik vpraša načelnike raznih odborov glede plač za njih delovanje. Sklene se, da predloži odbor za pravila račun glavnemu odboru. Odbor za resolucije odklanja vsako plačo, enako odbor za brezposelne. Pripravljalni odbor za konvencijo izjavlja, da je imel \$1000 stroškov, in da bo najbrž deficit. Odbor je podaril delegatom vstopnice za banket. Glede plačila za konvenčno dvorano se prepusti glavnemu odboru.

Konvenčni uradniki
Zbornica sklene, da se plača konvenčnemu predsedniku dnevnica, \$8 na dan. Vsak podpredsednik konvencije dobi \$10, dočim odklanja konvenčni tajnik nagrado. Eden izmed delegatov je tudi naprosil zbornico za podporo za štrajkarje v Pennsylvaniji, toda konvencija je odklonila po pojasnilu nekakega delegata, češ, da štrajkarji niso edini in se sami med seboj pobijajo.

Zapisnik
Sklenjeno, da se priobči ves zapisnik v uradnem glasilu Zveze. S tem so bili redni posli konvencije pri koncu, in predsednik je naznanil, da se lahko začne z volitvami. V poverilni odbor za štetje glasov so bili imenovani: Lunder, Skok, Vrtovšnik, Pucelj in Berus. Za oddajo in pobiranje glasovnic pa Zalar, Ponikvar, Gregorič,

Pokolović, dočim je Zorič za nadzornika. Ob pričetku volitev je bilo navzočih 103 članov konvencije, torej vsi!

Volitev predsednika
Odkar je bila Slovenska Dobrodelna Zveza ustanovljena ji je načeljeval najbolj poštovani predsednik—John Gornik. Zveza nikdar ne bi mogla imeti boljšega predsednika. Odobreno je bilo, da posamezni člani konvencije imenujejo kandidate za vsak urad, in da ima dotični, ki nominira, pravico, tri minute govoriti v prilog predlaganega kandidata. Koliko delegatov se je začudilo, ko John Gornik ni bil nominiran za urad predsednika. Brat Okorn je nominiral Frank Černeta, in sestra Skok pa Janko N. Rogelj. Nominacija je bila s tem zaključena. Prišlo je prvo glasovanje. Rezultat: Černe 66 glasov, Rogelj 36. Frank Černe je bil torej z ogromno večino izvoljen bodočim predsednikom Slovenske Dobrodelne Zveze, v kar mu je John Gornik, sedanjí predsednik, iskreno čestital!

Podpredsednik
Po novih pravilih ima Zveza tri podpredsednike. Za prvega podpredsednika je nominiral brat Pucelj delegata Durna, brat Kačar pa delegata Okorna. Pri volitvi dobi Okorn 59 glasov, brat Durn pa 44, torej je brat Okorn bodoči prvi podpredsednik Zveze. Za drugo podpredsednico je bila sestra Julija Brezovar, ki ima mnogo zaslug za Zvezo, enoglasno izvoljena. Bolj trda je pa šla z uradom za tretjega podpredsednika. Delegacija je hotela imeti mlado moč v tem uradu. In dva mladina sta kandidirala za ta urad, Rosa iz Canton, O., ter Nadrah iz Collinwooda. Izvoljen je bil Rosa s 53 glasovi, dočim jih je Nadrah dobil 47.

Volitev glavnega tajnika
Tih je postal v dvorani, ko se je naznanila volitev glavnega tajnika. Konvenciji je bilo znano, da bo tu najhujši boj, kajti brat glavni predsednik John Gornik se je odločil, da kandidira za glavnega tajnika. Dramatično vstane delegat Tomazič in v resnici lepem govoru predstavi konvenciji nominacijo John Gornika za glavnega tajnika. Delegat Durjava pa, od društva Ribnica, predlaga sedanjega tajnika Primož Kogoj. Listki so razdeljeni, delegati pomislijo, pišejo imena, poberejo se listki in začne se štetje. Glas za glasom sta dobivala oba kandidata enako število glasov, včasih je bil kdo za en glas naprej, pa je zopet ostal zadaj. Dokler ni bil oddan zadnji glas, se ni vedelo, kdo je izvoljen. Rezultat je bil: Kogoj 50 glasov, Gornik 48 glasov, štirje neveljavni. Zakaj ti štirje glasovali niso, ne vemo. Primož Kogoj je še prihodnji glavni tajnik Zveze. Kot gentleman pa Zalar, Ponikvar, Gregorič,

Zapisnikar in blagajnik
Brat Kačar je nominiral za glavnega zapisnikarja James Debeveca. Nominacija je bila zaključena, in sedanjí zapisnikar James Debevec je bil enoglasno izvoljen. Volitev blagajnika: brat Vidervol nominira Jernej Knausa, brat Legan pa brata Svetek. Glasovanje: Knaus 57 glasov, Svetek 43, dva glasova neveljavna. Takoj za tem je bil vrhovnim zdravnikom enoglasno izvoljen dr. Fr. J. Kern.

Nadzorni odbor
Bolj kočljiva je bila volitev nadzornega odbora. Urad je važen in zahteva mnogo spretnosti v računstvu. Imenovani so bili: Pirc, Rogelj, Durn, Skuk, Rupnik, Lah, Jerkič, Svetek, Šuštar, Kačar, Grdina, Jos. Jartz. Vsi so odklonili razven Kačarja in Grdina. Slo je na glasovanje: Kačar 53, Grdina 39. Kačar je torej prihodnji predsednik nadzornega odbora, ki bo imel po novih pravilih pet članov. Za prvega nadzornika so bili trije kandidati: Jartz, Turk in Grdina. Prvo glasovanje: Jartz 47, Grdina 32, Turk 15, sedem neveljavnih glasov. Ožja volitev med Jartzem in Grdino. Jartz 60, Grdina 39. Mladi Jartz je torej prvi nadzornik. Volitev drugega nadzornika: Brodnik 42, Trček 47, Grdina 18. Ožja volitev: Brodnik 54, Trček 45. Tretji nadzornik: Trček 63, Jaklič 25, Turk 8. Izvoljen Trček. Četrti nadzornik: Poljanec 57, Jaklič 38. Izvoljena Albina Poljanec iz Barbertona.

Finančni odbor
Tu je prišel v poštev stari odbor, kajti vsi trije člani tega odbora so bili izvoljeni enoglasno, ker jim zbornica zaupa. Frank Jakšič predsednik, Leo Kushlan in Jos. Lekan, prvi in drugi odbornik.

Porotni odborniki
Louis Balant iz Loraina, O., je bil enoglasno izvoljen predsednikom porotnega odbora. Prvi porotnik: Resnik 20, Jerkič 57, Debevec 15. Izvoljen Louis Jerkič. Za urad drugega porotnika so bili štirje kandidati: Zorič 29, Bradač 22, Kalčič 21, Resnik 19. Ožja volitev med Zoričem in Bradač. Zorič: 55, Bradač 33. S tem je bil izpolnjen novi odbor, ki šteje po novih pravilih 19 članov.

Kdo so v odboru?
Na kratko tu še enkrat priobčimo imena novo izvoljenih uradnikov: predsednik Frank Černe, podpredsednik Jos. Okorn, podpredsednica Julija Brezovar, podpredsednik A. R. Rosa iz Canton, Ohio. Tajnik Primož Kogoj, zapisnikar Jas. Debevec, blagajnik Jernej Knaus, vrhovni zdravnik dr. F. J. Kern. Nadzorni odbor: Fr. Kačar, Jos. Jartz, Cec. Brodnik, John Trček in Albina Poljanec. Finančni odbor: Fr. Jakšič, Leo Kushlan in Jos. Lekan. Porotni odbor: Louis Balant, Louis Jer-

kič in Frank Zorich. Kot vidite je sedem novih uradnikov v glavnem odboru.

Glasilo Zveze
Par delegatov je na konvenciji povdarjalo, da se za mladino pripravi posebno glasilo, za starejše člane pa zopet drugo glasilo, dočim je bilo vprašanje lastnega glasila že prej zavrženo, kot brezpotrebno. Vprašanje posebnega glasila za mladino je bilo v petih minutah ovrženo. Za uradno glasilo Slovenske Dobrodelne Zveze je bila predlagana Enakopravnost in Ameriška Domovina. Izid glasovanja: Enakopravnost 28 glasov, Ameriška Domovina 67, kar so delegati z veselimi klici vzeli na znanje.

Kraj konvencije
Ko so bile te volitve v kraju, se je pa konvencija prišla nekam muha. Očividno je bilo, da delegacija želi zopet iz Clevelanda. Proti vsakemu pričakovanju so delegati glasovali za prostor bodoče konvencije—Girard, O., kjer je cvetoča slovenska naselbina, agilni člani Zveze, imajo lep Narodni Dom in drugo postrežbo. Sicer so se mnogi delegati resno postavljali za Slovenski Narodni Dom v Clevelandu, toda vse zaman. Delegacija je hotela iz Clevelanda. Dasi že dvanaest let ni bilo konvencije Zveze v Clevelandu, in je sedaj, ko je glasovano za Girard, 18 let ne bo, pa ni vse nič pomagalo.

Glasovanje
Kot prostor za bodočo konvencijo je bil predlagan: S. N. Dom na St. Clair Ave., Girard, O., Geneva, O., in Newburg. Izid glasovanja: S. N. Dom 42 glasov, Girard 44, Geneva 2, Newburg 8. Ni bilo absolutne večine. Drugo glasovanje: Girard 61, S. N. Dom 40, štirje neveljavni. Tu se je očividno naredila napaka, kajti odbor za volitve tega glasovanja ni prižgal. Delegatov je bilo v dvorani 101, oddanih pa je bilo 105 glasov. Vršila se je tretja volitev, in sicer s tem, da so delegati vstali. Rezultat: Girard 48 in S. N. Dom na St. Clairju 45. Osmo redna konvencija se torej vrši v Girard, O., za kar so bili zunanji delegati silno veseli. Objubili pa so, da bodo Zvezo po ondodnih naselbinah razširili, da se bomo čudili.

Raznoterosti
Česar nismo še omenili, toda je jako važno, konvencija je storila veliko dobroto članstvu Zveze, ki imajo pri Zvezi posejen denar na prvo vknjižbo. Znižala je namreč obrestno mero od 6 procentov na 5 procentov in pol. Kaj to pomeni? To pomeni, da bodo Zvezni člani, ki imajo posojilo pri Zvezi na svoji hiši, vsako leto plačali \$3850 manj obresti kot doslej. In to je krasno darilo konvencije članom Zveze, ki težko plačujejo v teh brezposelnih časih.

"Hej Slovenci!"
Ura se je pomikala proti polnoči. Brat glavni predsednik John Gornik opomni zbrano delegacijo, da se poslovimo. In po stari navadi Zvezne konvencije, je slednja intonirala ono lepo slovensko: "Hej Slovenci!" Mrs. Brezovar je prav lepo naprej pela. Delegacija se je poslovila, roke so si dajali, nekateri zamišljeni, drugi veseli, vsi pa, upamo, polni načrtov za še večji napredek Zveze v bodočnosti.

Nadaljni darovi za naše brezposelne

Za živež, katerega farmarji pripeljujejo iz Geneve in Madisona, so darovali nadalje: John Pešec, \$2.00, Steve Pirnat in Jos. Žulič po \$1.00, skupaj \$4.00. Zadnji izkazanih \$74.00, danes \$4.00, skupaj \$78.00. Iskrena hvala in prosimo še nadaljne pomoči in sicer nujno!

Dvor Baraga
Dne 18. septembra se je vršila letna seja dvora Baraga, C.O.F. Na isti so bili izvoljeni sledeči uradniki: Frank Perme star. nadborštnar, Anton Hlapše st. podborštnar, Lovrenc Zupančič, bivši nadborštnar, Charles Baznik finančni tajnik, Math Baznik zapisnikar, Martin Dulc blagajnik, nadzorniki: Ivan Zupan, Henry Opalek in John Kikol; sprevidatelj: Louis Erste in Frank Fabjan; vratar Frank Skul; govornik Ivan Zupan; odbor za Advisory chapter: Anton Hlapše Jr., Ernest Kobe, John Kochevar in Mike Juratovec; zastavonoša Frank Kerne. Društvo je med vsemi društvi Borštarnjev v Clevelandu najbogatejše, ker premore \$10,300, dasiravno je še darovalo za novo slovensko cerkev sv. Vida \$1000; število članstva znaša sedaj 283.

Umrli v bolnici
V State bolnici je umrl v soboto večer rojak Matt Fabjan, star 42 let, doma iz vasi Male Liplje, fara Hinje. V Ameriki je bival 23 let. Zapuška soproga in osem otrok, Mary, Jennie, Sophie, Frances, Matilda, Margaret, Julia in Raymond, v starem kraju pa dva popolbrata in tri popolestre. Pogreb ranjakega se vrši v terek iz hiše zaostali na 3511 E. 104th St., pod vodstvom Louis Ferfolia. Naše iskreno sožalje preostali družini!

Zaroka
Včeraj smo tekom hrvatske radio ure slišali veselo vest, da sta se v soboto zaročila Mr. Filkovič, vodja pevskega zbora "Slavulj" iz Detroita, in Miss Lillian Lucič, hčerka poznanega hrvatskega rodoljuba, Mr. Steva Luciča. Iskrene čestitke!

Zastoj cvetje
Tvrda Slapnik in Sinovi naznanja, da bo opremila popolnoma zastoj z vsem potrebnim cvetjem oni slovenski par, ki se bo prvi poročil v novi cerkvi sv. Vida.

Apelacijska sodnija v St. Louisu odobrava pogon suhačev v privatne hiše

Washington, 19. septembra. Ameriški urad za prohibicijo se ne bo oziral na najnovejšo odločitev zveznega apelacijskega sodišča v St. Louisu, ki je razsodilo, da je vdretje od strani suhačih agentov brez varanta privatno hišo dovoljeno. Uradniki prohibicijskega urada se bodo raje ozirali na izjavo vrhovnega sodnika Tafta, ki je v letu 1928 izjavil, da "dom državljana je njegov grad." S tem je mislil, da se v privatne hiše ne sme vdirati brez sodniškega dovoljenja. Sedanjí prohibicijski direktor Woodcock ni nasilen človek in ne odobrava nasilnih dejanj, zato je svojim podložnim strogo prepovedal delati pogone v privatna stanovanja, razven ako imajo vnaprejšnje dokaze, da se v privatni hiši očitno prodaja opojna pijača. Može, ki se razumejo na postave, izjavljajo naprimer, da četudi prohibicijski agenti vidijo pri oknu, da v hiši nekdo očividno dela pivo, da ne morejo še radi tega vdreti v privatno hišo, razven če na sodnji prispežejo, da ima dotično pivovarno kot pol procenta alkohola v sebi. To je v korist stanovalcem privatnih hiš, dasi dotični stanovalci mogoče v resnici kršijo prohibicijsko postavbo. Vlada je mnenja v takih slučajih, da je tako izdelana pijača za domačo uporabo in ne preganja dotičnih na privatnih domovih.

Nov grob
V nedeljo zvečer je umrl poznani rojak Jakob Vidmar, 1189 E. 168th St., potem ko se je nahajal en teden v Lakeside bolnici. Ranjki je bil star 57 let, rojen v vasi Muškovec pri Žuzemberku. Sem je dospel, ko je bil star komaj 21 let. Bil je zaposlen kot "boiler-maker" v Collinwoodu in zelo priljubljen med svojci. Zapuška ženo Josephine in štiri otroke, Mrs. Josephine Žužek, Jacob, Louise in Albina. Zapuška tudi sestro Mrs. Josephine Dolšak, eno pa v Evropi, Mrs. Ivana Rojc. Bil je član dr. št. 128, T.M., in dr. Lunder-Adamič. Glede pogreba naznanimo pozneje.

Smrtna kosa
V soboto večer je umrla Marija Brasek, rodom Hrvatica, 19209 Pawnee Ave. Star je bila 43 let. Tu zapuška soproga Andreja, trije hčere, Ano, poročeno Staničič, Margaret in Stefani, in sin Steve. V domovini zapuška enega brata. Pogreb se vrši v terek dopoldne v cerkev sv. Kristine pod vodstvom A. Grdina & Sons. Naj počiva v miru!

Društvo Združene Slovenke
Opozarja se članice dr. Združene Slovenke, da se vrši v četrtek, 24. sept. jako važna seja. Na dnevnem redu je tudi poročilo delegatkinje iz konvencije. Pridite, da slišite vse, kar je važnega.

Cerkvena pobožnost
40 urno česčenje se prične v cerkvi sv. Vida v terek zjutraj in se konča v četrtek zvečer. S spovedovanjem se začne že v ponedeljek zvečer.

"AMERIŠKA DOMOVINA"(AMERICAN HOME)
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$5.50
Za Cleveland po raznašalci: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
4117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 9629.

JAMES DEBEVEO and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

58

No. 222, Mon., Sept. 21st, 1931

Naše šole

Pretekli torek so bile odprte vse šole v državi Ohio, tako javne šole kot tudi farne ali župnijske šole. Kar se tiče javnih ljudskih šol, dobi uredništvo vsak čas podatke od šolskih odborov, ki prinašajo podatke akurarno, tako da vsaj približno vemo, koliko je učencev v javnih šolah.

Šolski odbori države Ohio sicer ne poročajo "Ameriški Domovini," koliko je slovenskih ali hrvatskih otrok v javnih šolah, toda dostop imamo vsak čas v rekorde šolskega odbora, da lahko pronajdemo, ako imamo čas, koliko slovenskih otrok je zapisanih in pohaja v javne šole mesta Cleveland, okraja Cuyahoga in pa tudi po vseh drugih mestih države Ohio, kjer biva naš narod.

Na vsak način pa bi bila zanimiva statistika števila otrok, ki pohaja v slovenske župnijske šole v Clevelandu, v okolici in po ostalih naselbinah države Ohio. Te statistike doslej uredništvo "Ameriške Domovine" še ni dobilo, dasi bi ta ali oni prijazni vodja farne šole si mogoče lahko vzel čas, da bi nam to zadevno ob priliki sporočil.

Kajti, zadeva je največje važnosti. Otroci, ki danes pohajajo v naše slovenske farne šole, so že otroci drugega, da, celo tretjega rodu, in za vso javnost bi bilo skrajno zanimivo zvedeti, ali je število otrok, ki pohajajo v javne šole slovenskih župnij, narastlo, ali je pa mogoče to število padlo.

V Clevelandu imamo župnijo svetega Vida, ki ima sijajno farno šolo, v kateri je prostora za 1,800 otrok, ne da bi se drenjali. Potem je farna šola sv. Lovrenca v Newburgu, ki ima tudi mnogo poslopij na razpolago za delitev pouka našim malčkom. In krasna, nova šola Marijine župnije v Collinwoodu na Holmes Ave., ima prostora za najmanj 900 otrok, dasi bi potrebovala še več prostora. Potem pride šola sv. Kristine v Euclidu, šola v West Parku.

Prav mirne duše, lahko povemo, da pripada vsem slovenskim faram v Clevelandu in okolici najmanj 5,000 do 6,000 slovenskih družin, in pri teh družinah je danes za šolo godnih otrok do 10,000. To so otroci slovenskih staršev. In najbrž je število navedenih otrok premajhno, ker nečemo pretiravati.

Ali je vsaj 5,000 slovenskih otrok vpisanih v slovenskih farnih šolah v Clevelandu? Radi bi zvedeli za tozadevno statistiko, katero prav lahko dobimo, če voditelji slovenskih farnih šol si vzamejo vsak vsaj dve minuti časa in nam tozadevno sporočijo število otrok v njih šolah. Žal da, doslej nismo od nikoder dobili tozadevnega sporočila, dasi je taka statistika precej, da, zelo važnega pomena za naš nadaljni obstoj in mladinsko društveno gibanje.

Župnijske šole so po ogromni večini v Zedinjenih državah poznane kot izvrstne šole. Saj moramo priznati dejstvo, da kar imamo inteligentov v Clevelandu, to je, profesoristov med slovenskim narodom v naselbinah, so izšli iz slovenskih farnih šol. Nekaj jih je v mladih letih študiralo v stari domovini, in so v Ameriki v raznih semeniščih dobili nadaljno izobrazbo, in le par jih je med nami, v celi Ameriki, ki so se izštudirali na javnih šolah in so danes več ali manj pri oranju slovenske ledine v Ameriki. Resnica pa je, da so prvotni profesoristi, naši zdravniki, odvetniki, zobozdravniki, javni uradniki, vsi pohajali v slovenske farne šole.

In da povemo, kar smo hoteli v tem članku: Ali so te slovenske farne šole pripravljene vsaj nekoliko pomagati k ohranitvi slovenskega jezika? Do 4,000 otrok slovenskih staršev imajo v svojih prostorih samo naše šole v Clevelandu. Seveda, jih je nadaljnjih 6,000 ali več slovenskih otrok v javnih šolah, kjer je gotovo, da ne bodo dobili absolutno nobenega slovenskega pouka, in če jih starši doma ne bodo pripravili k temu, bodo mrtvi za slovenski narod.

Priliko pa imamo v naših župnijskih šolah v slovenskih farah, kjer bi se naše otroke lahko učilo kolikor toliko slovensčine. Direktoriji raznih Slovenskih narodnih domov so začeli z enakim poukom že pred leti, in se oglašajo še novi, toda udeležba ni posebno velika. V Clevelandu na primer, v Slovenskem Narodnem Domu, se vrši že več let slovenski šolski pouk, toda v nobenem tečaju ni bilo še nad 300 otrok.

Kaj so temu vzroki, nam je deloma znano, deloma je pa brezbriznost staršev. Toda naše slovenske župnijske šole, v katere zahaja v Clevelandu od 4,000 do 5,000 otrok slovenskih staršev, bi morale dati vzgled k temu. Dve uri pouka ali vsaj eno uro v slovenskem jeziku vsak teden za vse otroke! Koliko več spoštovanja bi imeli otroci do staršev, koliko dalje časa bi se ohranila govorica naših mater in očetov, dasi smo v drugi ali že celo v tretji generaciji.

Žal, da pomankuje učiteljev in učiteljic tozadevno. Vendar se še dobijo v Clevelandu zmožni ljudje, poštenega in narodno zavednega značaja, ki bi bili pri volji voditi to delo. Radi bi slišali tozadevno od naših ljudi.

Pred 16. leti v Clevelandu in po svetu.

Iz arhivov "Clev. Amerike" leta 1915

Dne 22. septembra, 1915, sta se v Clevelandu poročila Anton Gregorič in Mary Sinkovec.

Dne 26. septembra, 1915, je praznovala Slovenska Dobrodelna Zveza petletnico svojega obstanka. Tozadevni banket se je vršil v Grdinovi dvorani. Zveza je štela tedaj 1200 članov in je imela \$25.000 v plačajni, dočim ima danes nekako \$850.000 in šteje nad deset tisoč članov in članic.

Poznani rojak Anton Korosec, ki je tedaj stanoval na 6303 Carl Ave., je v času med 25. septembrom in 10. oktobrom, 1915, vršil porotniško službo na sodniji.

Dne 23. septembra, 1915, se je obesil v Clevelandu Matija Fabjan, ko se mu je omračil um. Poznan je bil pod imenom "Matic."

Začetkom septembra meseca, 1915, je prišel v Cleveland rojak Louis Beršte. Delal je prej eno leto v gozdovih North Caroline, kjer si je prislužil \$150.00. Takoj po prihodu v Cleveland je pa bil okraden od dveh sleparjev na Public Square.

Dne 25. septembra, 1915, so se sledeči poročili v Clevelandu: Joseph Klobučar in Franca Volčar, Joseph Vesel in Sofija Gregorič, Frank Štupica in Ana Lukačka.

Desno roko je odtrgalo rojaku Anton Kotniku, ki je tedaj stanoval na 1293 E. 55th St. To se je zgodilo 26. septembra, 1915. Delal je v tovarni Cleveland Work Gear Co. in je čistil stroj, ko ga je zgrabilo kolo. Star je bil šele 25 let.

Rojak Jos. Gregorič je dne 2. oktobra, 1915, odprl na 6418 St. Clair Ave. gledališče s premikajočimi slikami, in Mary Rotar je pa odprla na 15703 Waterloo Rd. slovensko kavarno.

Dne 26. septembra, 1915, so sledeči Slovenci v Clevelandu postali ameriški državljani: Louis Prhne, Mihael Martinek, Frank Šiber, John Cvelbar, Matija Repič, Louis Gorenc, Louis Somrak, John Petrič, John Kamin, Jos. Sturm, Jakob Gerbec, Frank Gregor, Albin Samič, John Gabrenja, John Rejc, Anton Abram, Peter Perušek, Rudolf Valenta, Frank Somrak, John Keržič, Frank Belan in Lud. Miklavčič.

\$500.00 podpore je odglasovala konvencija Narodne Hrvatske Zajednice, ki se je končala 30. septembra, 1915, v Clevelandu.

Dne 3. oktobra, 1915, so sledeči naši rojaki v Clevelandu dobili državljansko pravico: Frank Zorich, Anton Zadnik, Joseph Gerbec, Frank Fink, Frank Špeljč, Jakob Telban, Frank Gerjevič, Jakob Kolman, Karol Škulj, Josip Dolenc, Anton Lapuh, Josip Jaklič, Josip Kaušek, Josip Brožič, Frank Kodrič, Anton Coha, Maks Kobal in Geo. Strajnič.

Poročili so se dne 2. oktobra, 1915, v Clevelandu: Alojzij Krapec in Ema Čandek, Anton Ipavec in Alojzija Gec, A. Ambuš in Mary Potončar.

Vlak je povozil rojaka Jos. Adlerja dne 5. oktobra, 1915. Ranjki je bil doma iz vasi Gabrovka, fara Zagrac. Bil je neoženjen in star 50 let. Bil je član društva sv. Alojzija.

Dne 6. oktobra, 1915, se je naznanilo, da se bo začela graditi podzemeljska železnica v Clevelandu. Načelnik družbe ki je bila pripravljena graditi podzemeljsko železnico, je bil tedaj William R. Hopkins, poznejši prvi mestni manager v Clevelandu. Seveda, podzemeljske železnice še danes nimamo v Clevelandu.

Dramsko društvo "Triglav" je dne 6. oktobra, 1915, izvolilo sledeči odbor: A. M. Kolar, predsednik, Frank Verbič, tajnik, John Gornik, blagajnik, M. J. Grdina, igrovodja, in Matej

Holmar, vodja glasbe in petja. Rojaka Mr. Frank Butala in George Masle sta pričelkom oktobra meseca, 1915, začela z agitacijo, da se ustavi slovenska godba v Clevelandu.

Početkom meseca oktobra, 1915, je začel s publikacijo nov slovenski mesečnik "Čas." Urejeval ga je Mr. Frank Kerže, ki je tedaj bival v Chicagi, dočim je bil list tiskan v tiskarni "Ameriške Domovine" v Clevelandu.

Frančiška Peterlin, stara 65 let je bila 6. oktobra, 1915, poročena na progi N.Y.C. železnice, ko je pobirala premog. Truplo je bilo od železove ambulance prepeljano v mrtvašnico.

Sneg je zapadel v Clevelandu dne 10. oktobra, 1915. Padlo ga je za dva palca visoko.

Z dne 12. oktobra, 1915, pri naša tedanja "Clevelandska Amerika" dopis oddičnega našega rojaka, dr. J. Jedlovskega, člana Jugoslovanskega Odbora v Londonu, v katerem dr. Jedlovski piše: 'O, mi jako dobro poznamo Kristane, Linhartne in Kopače. Poznamo jih iz Trsta in Ljubljane in od vseh drugih delavskih pokretov, kjer so zastopali avstrijski socializem. In divim se jim, ker so doslej ostali dosledni sebi in svoji politiki. Kristan veruje v vlado avstrijskega cesarja, pa sem prepričan, da če srbski kralj zavladal nad našim narodom, da bo Kristan ravno tako razlagal srbski socializem. Neizmerna sreča za naš narod je, ker se te lisice sedaj niso zatajile in se niso odele z rjuho patriotov in narodnih 'rešenikov,' ker so doigrali ulogo plačanih zdražbarjev. Ko se nam vrne svoboda, bomo narobili Cankarju, da on napiše obsodbo Kristanu. Cankar je to odsodbo že pripravil za Kristana in ljubljanskem gradu, ko sva skupaj uživala udarec avstrijske soldateske, dočim je vodja slovenskih socialistov v Ameriki plesal po komandi ekselence Dumbe. . . . Kot je videti, je naš slavni Cankar imel precej eno piko nad Kristanom, in je dr. Jedlovski povedal preroško resnico, ko je pisal, da bo Kristan deloval za "srbskega kralja," kajti Kristan je kmalu po končani vojni sprejel urad—

kraljevega izseliškega komisarja, kateri urad mu je nosil \$400.00 na mesec. In mirna Bosna!

Ob priliki karnevala, ki se je vršil v naselbini tekom drugega tedna v oktobru, leta 1915, se je priključilo v naselbino več uzmovčev. Med drugimi je bil okraden tudi Rudolf Perdan, katerega mu so odnesli dva nova Singer šivalna stroja.

V Clevelandu sta se 13. oktobra, 1915, poročila John Kocjančič in Mary Hajdič. In dne 16. oktobra, 1915, so se poročili sledeči: Anton Mesojedec in Rozi Grandovec, Frank Hočvar in Karolina Zakrajšek, Paul Kováč in Rozi Artelj, Anton Lindič in Ana Ljubič.

Za kraljico slovenske naselbine je bila proglašena dne 14. oktobra, 1915, poznana tedanja Miss Josephine Lausche. Po vsej naselbini se je vršilo ogromno tekmovanje za najbolj priljubljeno dekle med Slovenci. In Miss Lausche je tedaj dobila največ glasov, v celoti 75.655. Kronali so jo 14. oktobra, 1915, za kraljico in je dobila tedaj tudi demantni prstan v vrednosti \$200.00.

Umrli je 16. oktobra, 1915, rojak Anton Jerman. Vračal se je s karnevala, ko ga je napadel neki neznanec, ki je zagnal debel kamen v njegovo glavo. Rojak Jerman je začutil bolečino v svoji glavi, in je šel pozneje v bolnico, kjer je pa kmalu potem preminul. Tako se je glasilo poročilo policista Rand z dne 16. oktobra. Takoj drugi dan se je

pa poročalo iz bolnice, da je rojak Jerman še živ in da bo okrevljal. Ako je še danes živ, bi nam lahko kaj opisal o tej svoji dogodbi.

Krompir se je prodajal oktobra meseca, 1915, v Clevelandu, po \$1.50 bušelj.

V Glenville bolnici je umrla 18. oktobra, 1915, rojakinja Marija Perpar. Zapustila je tu starše, soproga in enega otroka.

Dne 23. oktobra, 1915, so se v Clevelandu poročili sledeči: Jos. Mikoletič in Sofija Sabec, Gregor Modrič in Mary Babnik, John Tavčar in Frances Malenšek, Karl Milanović in Mary Lukežič, Frank Dolenc in Mary Kastelic.

V Clevelandu je umrl 25. oktobra, 1915, Frank Gerbec, doma iz Gorice na Primorskem. Bil je samec in član dr. Srca Jezusovega.

Dne 29. oktobra, 1915, so se v Clevelandu poročili: Louis Ferlan in Mary Ivanc, St. Babič in Milka Rajnovič, Anton France in Frances Hrušvar.

Dne 24. oktobra, 1915, je umrla v Clevelandu Angela Levstik, stara 24 let, stanujoča na 5810 Prosser Ave. Doma je bila iz vasi Jurjevica pri Ribnici.

Vesti iz domovine

—Zaradi eksplozije razplinjevalca nekega tovornega avtomobila, ki je stal v predprostorju, je nastal v znanem Ehrlichovem mlinu v Kanjiži nad Pesnico v Slovenskih gorah velik požar, ki je podjetje docela uničil. Ogenj se je razširil zelo naglo, tako da so gasilci iz Maribora, Studencev, Pobrežja, z Razvanja in št. Ilja mogli rešiti samo še poslopje, v katerem so bili stroji, žago in stanovanjska poslopja za delavce in nameščence.

Mlin sam je pogorel do samih zidov. Škode je več ko 100,000 Din. Krita je z zavarovalnico. Gašenje je trajalo tri in pol ure.

—Kako težko je dandanes za denar, vemo vsi, ki se trudimo in pehamo od dneva do večera, pa zaslužimo komaj za hrano in malo obleke. In vendar se kljub temu posreči nekaterim ljudem, da si s pridnostjo in skrbnim varčevanjem prihranijo manjšo vsoto, par tisočakov, da bi si mogli malo udobnejše urediti življenje.

Toda človek obrača, Bog pa obrne. Namenil si se, da storiš tako, in tako pa ti nāenkrat usoda prekriža račune in spet moraš začeti vse z nova in nikdar ne veš, če boš imel sedaj več sreče. Tako je nesrečo je izkusila pretekli teden tudi gospa Bresan, soproga železniskega nadzornika v Litiji. Hotela je nakupiti razne potrebne stvari, pa se je uselila v vlak in odpeljala v Ljubljano. S seboj je imela skrbno shranjenih v nogavici 25,000 dinarjev. Ko pa je prišla v Ljubljano, je napenkrat s strahom opazila, da nima več denarja. Vse iskanje je bilo popolnoma zaman. Najtežje je pri tem pa je, da žena prav nič ne ve, kje in kako bi ji bil denar ukraden, oziroma kako ga je izgubila. Nesreča je ženo zadela še huje, ker je pravkar začela graditi hišo, katere temelji so že postavljeni.

—Smrtna kosa. V torek 1. sept. je v javni bolnici v Celju umrl 31-letni sin dnarice Gođec Stanislav iz Nove vasi pri Celju, v sredo 2. sept. pa 37-letni hlapec Anderluh Franjo.

—Tujski promet v avgustu. V preteklem mesecu je obiskalo Celje 1,301 tujcev. Po državni pripadnosti je bilo 944 Jugoslovancev, 222 Avstrijcev, 51 Čehoslovakov, 30 Nemcev, 22 Italijanov, 8 Madžarov, 6 Američanov, 6 Poljakov, 5 Rusov, 4 Francozi, po 1 Danes, Perzijec in Šved. Po poklicu je bilo 526 trgovskih potnikov, 221 delavcev, 182 industrijev, 92 dijakov, 18 obrtnikov, 72 uradnikov, 51 zdravnikov, 22 odvetnikov, 47 pa jih je bilo brez poklica.

—Nezgode. 22-letni rudar Ban Avgust iz Hude jame pri Celju je prišel med odvažanjem pre-

Zapustila je soproga in štiri otroke.

Pri volitvah, 2. novembra, 1915, je bil v Clevelandu izvoljen za župana Harry L. Davis. Pri istih volitvah je za prohibicijo v Clevelandu glasovalo 39.752, proti prohibiciji pa 67.407. Iz teh števk je razvidno, da so bili suhači v Clevelandu že tedaj jako močni. Uredništvo "Clevelandske Amerike" je na večer oddajalo volivna poročila, kakor hitro so prihajala po telefonu in brzojavu. Kakih 4000 rojakov se je zbralo pred uredništvom, kjer so posebni električni aparati oddajali volivna poročila.

Za councilmana je kandidiral novembra meseca, 1915, rojak Matt Petrovich. Dobil je vsega skupaj 464 glasov.

Dne 6. novembra, 1915, sta se poročila Frank Shiffrer in Ivanka Poznik.

Dne 7. novembra, 1915, je društvo Edinost priredilo v Grdinovi dvorani uspešen koncert. Dvorana je bila zasedena.

Dne 9. novembra, 1915, je uredništvo "Clevelandske Amerike" naznanilo, da bo začel časopis ob Novem letu 1916, prihajati trikrat na teden.

moga z levo roko pod jamski voziček, ki mu je zmečkal prste na roki. — 61-letni posestnik železnice Martin s Franklovega je pri branju bruske padel z drevesa in si zlomil desno roko. — 59-letni posestnik šterlek Josip s Podčetrka je vozil drva iz gozda, kar sta se splasila v voz vpreženega vola in potegnila težko naloženi voz, tako da je šterle padel na tla. Kolo mu je šlo črez levo nogo in jo zlomilo. — Vsi ponesrečenci se nahajajo v celjski javni bolnici.

—60-letnica bivšega zagrebskega župana. V Zagrebu je praznoval te dni bivši trikrat izvoljeni župan Vjekoslav Heinzel 60-letnico svojega rojstva. Heinzel je postal župan prvič leta 1920 in je ostal potem do leta 1928. Z njegovim imenom je vezan nerazdružljivo razvoj povojnega Zagreba, kateremu je jubilant utisnil s svojim delom odločno velemesten značaj.

—Smrtno nevarni kačji pik. Ker je nastopilo, posebno v drugi polovici meseca avgusta hladnejše vreme, so bili prepričani, da ne bo več nesreč radi kačjega pika. Pa so se zmotili. V soboto, 5. sept., okrog 4. popoldne je šla posestnikova žena Zupančičeva, iz Bitič nad Hotičem pri Litiji, pogledat v bližnji gozd, če bo kaj prida gob. Pri tem je po nesreči stopila na kačo — najbrže na modrasa —, ki jo je ugriznila ravno pod kolenom. Odhitela je takoj domov, kjer so ji izpodvezali nogo, žalibog pa napadno, razen tega, ji tudi niso razširili rane. Obe napaki sta imela hude posledice. Proti večeru, 3 ure po ugrizu, so jo prepeljali že nezavestno k zdravniku dr. Ukmarju, ki ji je vbrizgnil močno dozo seruma proti kačjemu piku, naka je ostala v domači oskrbi. Poškodba je tako težka, da bo le srečen slučaj, če bo okrevala.

—Psi so prinesli v hišo detomorilec njeno dete. Pred nekaj dnevi je porodila na polju v Pavlovcu pri Banjaluki 18-letna Jeličica nezakonskega otroka. V strahu pred sramoto ga je zadavila, nato pa je z rokami skopala jama, v katero ga je zakopala. Ko se je vrnila domov, so sicer domači zapazili, da je zelo bleda, vendar niso ničesar sumili. Kmalu nato pa so prišli domov domači pastirski psi, ki so nosili v gobeh umorjenega otroka, katerega so izkopali na polju. Deklica je na to svoj zločin priznala in tudi povedala, kdo je oče. Oče, še mlad fant, taji vsakršno krivdo pri zločinu. Deklico so zaprli.

—Katastrofalna nevihta v severni Dalmaciji. Po vsej severni Dalmaciji je divjala velika nevihta. V okolici Skradina je padla ko oreh debela toča, ki je v 10. minutah uničila okrog 30 vagonov grozdja. Vinogradi so popolnoma uničeni. Nalivi so bili toliko, da je Bujica zelo narastla in odnašala grmovje in drevje in vse, kar je dosegla. V njenih vodah sta izginila tudi dva otroka, ki ju niso več našli. Strela pa je udarila v neko vojaško barako, ki se je docela sesula. Dva vojaka sta bila pri tem težko ranjena.

—Brezposelnost v Jugoslaviji. Po podatkih delovnih borz je bilo stanje brezposelnih v mesecu tole (prva številka velja za moške, druga za ženske, tretja pa je vsota moških in žensk): iz prejšnjega meseca ostalo 3,592, 993, 4,585; v juliju na novo prijavljenih 1,236, 596, 1,831; ponudbe iz prejšnjega meseca 175, 97, 272; ponudbe v juliju 907, 579, 1,486; posredovanje v juliju 839, 486, 1,325; ostalo v juliju 433, 227, 660; ostalo konec meseca julija 3,556, 875, 4,431.

Na 100 prijavljenih pride posredovanj 27.4, na 100 ponudb pride posredovanj 75.3, na 100 ponudb pride prijavljenih 356.

Rednih podpor je dobilo 279 oseb v iznosu 78,735 Din, izrednih pa 231 oseb v iznosu 13,010 Din. Podpor za potovanja je bilo izdanih za 319 oseb 3,893 Din, v naturi je 13 oseb dobilo 898.50 Din, znižano vožnjo pa je imelo 25 oseb v iznosu 1,553 Din.

—Davica je začela močno razsajati v Zavrstniku pri Litiji. Osemletnega Viktorja Rupara so odpeljali v bolnico.

—Novo trgovino z mešanim blagom v Hotiču pri Litiji je otvorila v hiši g. Pavlike Ana Blanč iz Šmartna pri Litiji, mesarijo je pa otvoril Lojze Vehovec, mesar iz Litije.

—Znamenje časa. V Spodnjem Hotiču je bilo po sodni dražbi nekemu posestniku prodanih par svinj in eno leto in pol star junc za 450 Din.

—Nesrečna smrt treh delavcev, ki jih je ubil električni tok. Kljub vsej previdnosti se še vedno dogode primeri nesrečne smrti radi toka visoke napetosti. Tak slučaj se je zgodil tudi v vaseh Sibač in Bučanovi pri Rumi. Malo pred sedmo uro zjutraj se je popel na električni drog v vasi Bučanovi delavec Milan Maksimović, da bi izvršil neka popravila. Približno ob istem času se je popel tudi v sosednjih Bučanovih na električni drog Svetozar Ninković z namenom, da ga preslika. Poleg tega pa je istočasno snažil v Bučanovih transformator elektrotehničar mojster Ivan Hajnrih. Ob sedmih pa je nekdo spustil v vod strujo in vse tri je tok na mestu ubil. Kdo je zakrivil nesrečo in če je to le nesrečen slučaj, bo ugotovila sodna preiskava. Dosedaj je vse stvar še popolnoma nepojasnjena.

—Požar v Bevčah. Turobno je trobila sirena na rudniku in klicala šaleške gasilce na pomoč: gorela je hiša posestnika Lesjaka v Bevčah nad Velenjem, tik državne ceste Celje-Velenje. Na pomoč došli gasilci, med katerimi so bili Družničarji seveda prvi, so mogli le še obvarovati ognja gospodarska poslopja, dočim je stanovanjska hiša pogorela z vsem inventarjem; rešiti so mogli le nekaj opravil iz spodnjih prostorov. Nesreča je nastala, ker so pri sušenju hmelja padale iskre skozi dimnik na slamnato streho, ki je bila takoj vsa v plamenih. Škoda je krita z zavarovalnico, ki je edina uteha gospodarja v tej hudi nesreči.

—Smrtna kosa. Nenadne smrti je umrl Anton Kukovica, kovač iz Izlake. V nedeljo popoldne se je nahajal še v Zagorju, kjer ima očeta, brate in sestro. Nena doma pa je čutil silne bolečine v trebuhu ter iskal zdravniške pomoči pri zdravniku dr. Grmu, ki je po pregledu odredil predajo v ljubljansko bolnico, kjer je v ponedeljek umrl. Mladi roko-delec zapušča ženo in dva neprekrbljena otroka.

—Poroka. Poročil se je krojaški mojster Rudolf Pakj iz (Oalje na 4. strani)

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

1931	SEP.	1931
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

SEPTEMBER

26.—Društvo Mir št. 142 SNPJ, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Društvo Na Jutrovem št. 477 SNPJ, plesna veselica v Slovenski Delavski Dvorani na Prince Ave.

26.—Piknik društva Progressives na prostorih Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave.

26.—Društvo Marije Magdalene št. 162 KSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

26.—Kozan Baseball Team, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

27.—Ženski odsek S. D. D., ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

27.—Oltarno društvo sv. Kristine, vinska trgatev v spodnjih šolskih prostorih na Bliss Rd.

OKTOBER

3.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

3.—Euclid Sports Club, ples v S. D. Domu na Recher Ave.

3.—Strivers NHZ, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

4.—Skupna društva S. S. P. Z., koncert, po koncertu ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

4.—Gospodinski odsek priredi plesno veselico v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

4.—Društvo Abrašević, igra v avditoriju S. N. Doma.

10.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

11.—Društvo Verovšek, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

11.—A. Šubelj-Mrs. Grdina, koncert v avditoriju S. N. Doma.

11.—Vinska trgatev Slovenskega Narodnega Doma v Maple Heights, na Domovih lotih.

11.—Društvo Loyalties št. 590 SNPJ, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

17.—Društvo George Washington št. 180 JSKJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

17.—Jugoslovanski progresivni klub, ples v S. D. Domu na Recher Ave.

18.—Društvo Collinwoodski Sokol, koncert, po koncertu ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

18.—Slovenska Zadržna Zveza, zabavni večer v spodnji dvorani S. N. Doma.

18.—Društvo Najsvetejšega Imena fare sv. Kristine priredi zabavni večer v spodnjih šolskih prostorih.

24.—Podružnica Slovenske Ženske Zveze št. 14 priredi plesno veselico v prostorih Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave.

24.—St. Clair Welfare Club, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

24.—Community Welfare Club, dobrodelni maskeradni ples v S. N. Domu.

24.—Društvo Betsy Ross, ples v S. D. Domu, Waterloo Rd.

24.—Društvo Kristusa Kralja, plesna veselica v Knausovi dvorani.

25.—Društvo Hrvatska Sloboda, vinska trgatev, v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

25.—Društvo Collinwoodske Slovenke, banket ob priliki 10. letnice, v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

25.—Med. Rad. Obrana priredi popoldne igr, zvečer ples v Grdinovi dvorani.

25.—Društvo Ivan Cankar,

igra v avditoriju S. N. Doma.

25.—Zadružni dan zadrug države Ohio, v S. N. Domu, obe dvorani.

31.—Društvo Strugglers, Hallowe'en ples, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Prireditev društva Progressives v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

31.—Društvo Ivan Cankar, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

31.—S. N. Citalnica Slovenskega Doma, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

NOVEMBER

1.—Socialistični klub št. 49, prireditev v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

1.—Društvo sv. Pavla HKZ, banket in ples v Grdinovi dvorani.

7.—Društvo Ilirska Vila št. 173 JSKJ, plesna veselica v S. N. Domu.

7.—Klub slovenskih vdov, plesna veselica v Knausovi dvorani.

7.—Društvo Collinwood Boosters št. 188 JSKJ, plesna veselica v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

8.—Društvo Verovšek, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

8.—Skupna društva fare sv. Vida imajo plesno veselico v Grdinovi dvorani.

14.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

14.—Pevsko društvo Soča, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

14.—Društvo Friendship Grove, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

14.—Gospodinski odsek priredi plesno veselico v Slovenskem Društvenem Domu na Recher Ave.

14.—Društvo Slovenec št. 1 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

15.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ priredi igr, ples in prosto zabavo v šolskih prostorih fare sv. Kristine na Bliss Road.

15.—Društvo Jutranja Zvezda št. 137 JSKJ, proslava 10. letnice obstoja društva, z banketom, v Knausovi dvorani.

15.—Društvo V Boj, proslava 25. letnice obstoja društva, v obeh dvoranah S. D. Doma na Waterloo Rd.

15.—Slovenska Ženska Zveza št. 10, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

15.—Društvo Zaria (samostojno) priredi opero "Turška Rozamunda" v avditoriju S. N. Doma.

15.—Društvo sv. Kristine št. 219 KSKJ, igra in po igri ples v spodnjih šolskih prostorih fare sv. Kristine.

21.—Društvo Comrades št. 566 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

21.—St. Clair Rifle and Hunting Club, plesna veselica v Grdinovi dvorani.

21.—Društvo sv. Cirila in Metoda, ples v S. D. Domu na Recher Ave.

22.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, veselica v spodnji dvorani S. N. Doma—proslava 20. letnice.

22.—Društvo Jadran, koncert, po koncertu ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

22.—Društvo sv. Ane št. 4 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

25.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, banket v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

25.—Društvo Spartans št. 198 SSPZ, plesna veselica v

25.—Društvo Naša Zvezda, ples v S. D. Domu na Recher Ave.

25.—Društvo Verovšek, zabavni večer v spodnji dvorani S. D. Doma, Waterloo Rd.

25.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ, banket v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

26.—Ženski odsek S. D. D., ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.

26.—Socialistični klub št. 27 JSZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

27.—Moose Club, ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.

28.—Društvo Progressives, plesna veselica v prostorih Slovenskega Društvenega Doma na Recher Ave.

28.—Društvo Carniola Tent št. 1288 TM, plesna veselica v obeh dvoranah S. N. Doma.

28.—Ženski klub Slovenskega Doma, zabavni večer v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

29.—Društvo Collinwood Hive, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

29.—Društvo Pioneers BHZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

DECEMBER

5.—Društvo Lunder-Adamič št. 20 SSPZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

5.—Društvo Sokol Collinwood, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

6.—Društvo Pioneers BHZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Godba Bled, koncert v avditoriju, po koncertu ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

13.—Društvo Verovšek, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

13.—Društvo Abrašević, igra v avditoriju S. N. Doma.

24.—Slovenska šola S. N. D., zabavni večer v spodnji dvorani S. N. Doma.

25.—Ženski odsek S. D. D., prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.

27.—Društvo Hrvatska Sloboda NHZ, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Društvo Jadran, zabavni večer, v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

31.—Klub društev S. N. D., plesna veselica v S. N. Domu.

31.—Društvo Jadran, Silvestrov zabavni večer v spodnji dvorani S. D. Doma, Waterloo Rd.

JANUAR

1.—Proslava 5. letnice otvoritve S. D. Doma na Waterloo Rd.

2.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, plesna veselica v S. N. Domu.

9.—Zbor Zaria (samostojno), plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

9.—Utopians, ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.

10.—Društvo Waterloo Grove, igra, po igri ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

10.—Skupna društva fare sv. Vida priredijo plesno veselico v Grdinovi dvorani.

16.—Društvo Svobodomiselnice Slovenke št. 2 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

16.—Klever Kids Klub, ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.

17.—Društvo Spartans, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

23.—Društvo Danica št. 11 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

23.—Ženski odsek S. D. D., zabavni večer, v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

23.—Društvo Danica št. 11 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

24.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

30.—Skupna društva SSPZ, veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

31.—Društvo Združene Slovenke, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

Zadnja kmečka vojska

ZGODOVINSKA POVEST
IZ LETA 1878

(Spisal Avgust Senca iz Hrv. Poslov. L. J.)

"Hrano daj! Naprej moža, v hišo!" zakriči Peter in ošvrkne rihtarja z bičem po obrazu. Moža udre v hišo in prineseta čez nekaj časa iz nje košarico črne kruha.

"Aha! Vidiš, lopov? Dajte sem košaro! Husa!" zakliče Peter in prelomivši vsak hlebeček v dve polovici, ga prične metati med pse, ki so poskakovali besno okoli konja. "Husa! Naj vam dobro tekne! Trgajte se, jejte! Glejte, tudi pop vas je enkrat nahranil."

Renče se je trgala kopa psov za hlebeček, stokajoč si je zakrival starešina ranjeno lice. Nekoliko v stran pa je stalo vaško ljudstvo: žene, otroci, starci, suhi, blede, odprtih ust. Njihove krvave oči so zijale v to pasje gostovanje, kakor da jim hočejo skočiti iz jamic. Psi renče in zvečijo, mrtvaški zvon poje, a Peter kliče: "Husa! Husa!"

"Duhovni oče," reče Gubec Bačič, sedeč za mizo v skromnem župnišču, dočim je stal Elija s

31.—Socialistični klub št. 27 JSZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Društvo Comrades št. 566 SNPJP, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

6.—Ženski klub Slovenskega Doma, maskeradna veselica v Slovenskem Domu na Holmes Ave.

7.—Društvo Abrašević, igra v avditoriju S. N. Doma.

Pustni torek.—Ženski odsek S. D. D., maskeradna veselica, S. D. Dom na Waterloo Rd.

9.—Klub društev S. N. D., maskeradna veselica v S. N. Doma.

13.—Društvo Strugglers, ples v spodnji dvorani S. D. Doma na Waterloo Rd.

14.—Slovenski Sokol, telovadba, po telovadbi zabava, v S. N. Domu.

21.—Društvo Kristusa Kralja, veselica v S. N. Domu.

28.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

27. in 28.—Društvo Abrašević, bazar v Grdinovi dvorani.

6.—Društvo Carniola Tent št. 1288 TM, proslava 20. letnice društvenega obstanka, v obeh dvoranah S. N. Doma.

13.—Društvo Orel, telovadba v S. N. Domu.

19.—Društvo Napredne Slovenke št. 137 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

3.—Društvo Abrašević, igra v avditoriju S. N. Doma.

2.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

Velikonočna nedelja.—Ženski odsek S. D. D., ples v S. D. Domu na Waterloo Rd.

10.—Slovenski Socialistični klub št. 27 JSZ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

16.—Društvo Cleveland št. 127 SNPJ, plesna veselica v spodnji dvorani S. N. Doma.

24.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

MAJ

1.—Slovenski Socialistični klub št. 27 JSZ, slavnostna prireditev v S. N. Domu.

Mother's Day.—Društvo Waterloo Grove, prireditev v S. D. Domu na Waterloo Rd.

8.—Društvo Orel, Materinski dan, v S. N. Domu.

15.—Zbor Zaria (samostojno), pomladanski koncert v avditoriju S. N. Doma.

20.—Društvo Kristusa Kralja, veselica v S. N. Domu.

27.—Društvo Ivan Cankar, igra v avditoriju S. N. Doma.

prekrižanimi rokami pri oknu, "tako ne gre več dalje. Ne, ne bo nas varala več gospoda s svojo pravico. Pravice ni več na svetu. Po vašem nasvetu smo čakali nekaj časa. Mera je polna do vrha. Dušo imamo na jeziku, kri nam je stopila v glavo, in ako ne vzdignemo v pravem času roke, nam izsesa ta stari krvose na Susjedu še zadnjo kapljico, in roka nam postane preslaba, da bi mogla poriniti nož v Tahovo srce. Gospoda pravi, da nismo ljudje. Dobro. Dokazali jim bomo, da smo, da ima ono zavrženo kmečko srce v sebi kri, kakor velikaško; dokazati jim hočemo, da nismo zverji. Da, duhovni oče, da veste, v imenu cellega našega kraja se bo vzdignil kramp in motika nad Susjed. Ne zaradi krvi ampak zaradi pravice se bo uprl kmet, ne da pomori gospodo, ampak da si reši pošteno življenje."

"Sinova," reče župnik blago in položi roko na Gubčeve rame; "poslušajta, zakaj sem vaju pozval. Bodita potrpežljiva!"

"Potrpežljiva!" zakliče Elija. "A koliko časa, častiti gospod? Goli smo, ubogi. Ne vidite, kako pada ljudstvo od lakote? Gosposke žitnice so polne, mi glojemo skorjo in moramo hraniti gosposke pse, in ako pogine kaka psičica, jo mora plačati kmet. Gosposka skladišča sena so natlačena, mi imamo komaj naročje sena, a mi moramo hraniti gosposko živino, in ako pogine kako živčine, je moramo plačati mi."

"A čujte dalje," prične Gubec, "kaj se je zgodilo pri nas. Taki se je pokvarilo tisoč veder vina. Niti za jesih ni. Odvezal nam je naše dobro. Naenkrat je razglasil po celem kraju, da nam bo dal vina in da naj pridejo vaščani s sodi na Stuvico; tisoč veder je raztočil kmetom in zapovedal, da mora vsakdo plačati v osmih dneh za vsako vedro tri tolarje! Gospod, za mlako tri tolarje, ko ne stane dobro vino več ko enega. Kmetje, vsi divji, so razlili Tahovo mlakuzo in ne plačajo. Toda prišli so Tahovi rablji. Za vino so odgnali iz hiše živino, konje, perutnino, vse, vse. Tako se plačuje Tahu. Nekateri vasi so se uprle. Ali zadeli jih je bič, kol in vešala. Oh, zakaj molimo Boga? Zakaj nas je rodila mati? Čemu lazimo po tem svetu in služimo njemu, ki nam trga srce iz prsi? Ne, ne in stokrat ne! Ako ima pes zobe, mačka kremplje, krokar kljun, da se brani — imamo mi roke, trde kmečke roke, imamo več kakor pes, mačka in krokar, imamo razum kakor gospoda, imamo dušo in srce, kakor gospoda, imamo obraz po podobi božji, kakor gospoda, in naš kmečki rod je starejši od gosposkega, tudi naš praoče Adam je bil kmet. Nočemo kakor biki skrivaj pod sekero. Trpeli smo, molili smo, obupovali smo, a mi smo tudi mislili in misleč tudi brusili sablje. Vsi bomo udarili na en mah, napravili bomo pogrom. Mi nečemo služiti temu hudiču, pogazili ga bomo, toda samo njega, mi smo ljudje, kristjani, mi iščemo miru, življenja. Potrkali smo pri spodnji, Tahi nas je zato oropal; potrkali smo pri banu, Tahi nas je zato postreljal; potrkali smo pri kralju, Tahi nas je zato obešal, sedaj — pri krvi Jezusovi — bomo potrkali z železno pestjo na vrata Boga. Saj menda ni tudi on izgaubljen srca?"

"Naj ti Bog odpusti radi teh besedi," odvrne župnik s sklonjeno glavo, mirno, "ker je bil to vzklil ranjene duše. Vsaka tvoja bolečina najde odmev v mojem srcu, vsaka tvoja solza ima sestro v mojem očesu. Tudi jaz sem se rodil pod kmečko streho, vaš sem in božji. Da, mučeniki ste, sinovi moji; no, verujte, da božja pravica ne spi, s pazljivim očesom šteje človeška dela, in ko je mera polna do vrha, pride sodba preko noči in zora prinese rešitev. Ne maščujte se sami, Bog je pravičen maščevavec. On naj sodi. Kdo je trpel več kakor božji Sin, toda pred smrtjo je odpustil svojim sovražnikom. Ste-li pomi-

slili, kaj bo z vami, z vašimi ženami, z vašimi otroci, z vsem ljudstvom, ako dvignete morilno orožje nad gospodo? Ste-li prešli v mislih vse strahote?"

"Da," odvrne Gubec hladno, "strašno bo, toda slabše ne more biti kakor je sedaj. Premislili smo vse in se dogovorili vsi kmetje od Krapine pa do Jastrebarskega, in tudi narod preko Sotle pod bičem nemške gospode ne misli drugače. Gospoda še ne sluti ničesar, ker nismo to tajno v svojem srcu. Mi nismo razbojniki, mi smo poštenjaki, toda Tahu ne maramo služiti, ampak vrniti se k stari gospodi. To je naš trdni sklep."

"Pa naj se zruši nebo na nas," dodaja Gregorič, "tako mora biti."

"Naj bode tako," reče stari duhovnik, "zato sem vaju pozval. A zgodi naj se brez krvi. Bil sem pri gospodu banu in škofu Draškoviču v Zagrebu in povedal sem mu, kakšne muke trpite. Bilo mu je hudo. Obetal mi je, da bo pisal sam kraljevi svetlosti, in mi rekel, da zberite izmed svoje srede dva, ki naj gresta pred cesarja. Rekel mi je še, da pojde drugi gospod ban, knez Frankopan, na Dunaj in povedal bo kralju ustmeno za vse vaše gorje in ga bo prosil, da vas vrne pod stare gospodarje. Naredite tako. Izberite dva moža in jaz bom napisal pismo kralju, da bo vse pravilno in jasno. Ako Bog da, se izide vse brez krvi."

Gubec se nekaj časa zamisli, nato pa reče:

"Bog dal, da se izteče vse brez krvi. Oh, kako jaz to želim. Kolikokrat sem čital knjigo večne pravice in ljubezni in se učil iz nje poštenja, pravice in vrljivosti. Moja duša se je očistila, moje srce se je izpremenilo. Prihajali so k meni trpini, obupani ljudje in rekli: 'Kolimo, sekajmo!' — A jaz sem rekel: 'Potrpajte, saj pravica ni umrla. Zastonj. Želim miru, a srce mi pravi, da napočijo krvavi dnevi. Gospoda nima duše. No, naj bo po vašem, toda samt' vam na ljubo. Izbrali bomo ljudi, poslali jih bomo. Videli bomo, morda odgrne roka božja meglo izpred kraljevih oči, morda — toda, ako ne pomaga?' vzdigne Gubec glavo.

"Naj se zgodi božja volja," odvrne župnik in prekriža roke.

"In naša osveta!" konča Elija, vzdignivši pest.

Botra se vrnete v Elijevo hišo, in že se je bil prikazal na nebu mesec, ko se poslovi Matija od Elije, da se vrne v svojo hišo. Pri odhodu mu reče pred hišnimi vrati:

"Tako, bo najboljša, boter! Midva sama ne greva. Ostati morava doma in paziti na ljudstvo, da ne odpade ali da ne pobesni in ne omadežuje svoj

FREDERICK FERDINAND MOORE

Hudičev admiral

PIRATSKA ZGODEBA

Ko sem pisal, sem si istočasno tudi belil glavo, da bi našel kakšno k rešitvi našega problema. Poleg tega sem tudi neprestano upal, da se bo morda kapitanu zablislila prava ideja, da se rešimo iz našega zapora ter dobimo na ta način možnost za boj z našimi sovražniki.

"Ljudje ne dajo mnogo na zgodbe v steklenicah, ki jih morje splavi h kraju, zato bo treba razpisati nagrado onemu, ki spravi to poročilo v roke mojega sina," je dejal kapitan. "Prepričan sem, da bi dal moj sin par sto dolarjev, če bi mogel izvesti, kaj se je zgodilo z njegovim starim očkom. Pripišite to, Mr. Trenholm."

"Bom. Poleg tega bom pa tudi pripisal, da se misli kapitan Riggs boriti na življenje in smrt za oblast in rešitev parnika, kakor hitro podpiše to izjavo," sem dejal.

"Bolje je, da tega ne storite," je rekel. "Saj ne bo tako. Jaz sem bil v nekem oziru cerkven človek, čeprav samo zato, da sem ustregel svoji ženi. Jaz nisem hinavec in ne maram, da bi napisal kaj, kar bi se glasilo kakor hvalisanje ali bahaštvo. Samo podpišiva, pa naj zadostuje."

"Ne, to bom pripisal," sem vztrajal pri svojem ter ga resno pogledal. "Ni treba, da bi rekli, kadar dobe to v roke, da sva se kar udala v usodo in čakala konca prekrizanih rok. Vi ste bili borec vse svoje življenje in vem, da tudi zdaj ne mislite kar tako končati."

"Glejte, tole sem še pripisal: 'Kapitan Riggs hoče, da se izve, da ko vržemo to steklenico v morje, se mislimo on, Trenholm in Rajah boriti do zadnjega diha ter nečemo narediti veselja Thirkleju in njegovim lopovom, da bi brez boja umrli. Ko je ta steklenica vržena v valovje Kitajskega morja, s tem se ni povedana cela zgodba, in mi sme prepričani, da bodo Hudičev admiral in nekateri njegovi ljudje še prej umrli od naših rok.'"

"Oh, to se sliši kot baharija. Mr. Trenholm — boljše, da odtržete to."

"Ne, gospod, to je moja zgodba in zdaj jo boste podpisali."

"Saj to ni resnica!" je protestiral.

"O, da, je, in tudi bo!" sem dejal. On je podpisal in videl sem, da sem mu vril novega upanja.

"Mr. Trenholm," je dejal, ko je splezal dol po stopnicah smehljajočega obraza, "mislim, da ste končno vendarle imeli prav, kar ste nazadnje zapisali, kajti zdaj čutim, da je ostalo v meni še nekaj mladeniške borbenosti, dasi ne vidim, če imam kaj možnosti. Ampak, če ste vi pripravljeni, sem pripravljen tudi jaz."

"Torej, da vidimo, kaj bo..."

"Saj sem vedel, kapitan!" sem zaklical vzradočen ter ga potrepil po hrbtu. "Vi izdelajte načrte, jaz jih bom pa uresničil, in še jih bosta potolkla."

DVANAJSTO POGLAVJE

Boj na mostiču

Zdaj sva torej lahko mirno sedla s kapitanom ter pričela preudarjati načina in sredstva v najino rešitev, toda dasi sva naredila več načrtov, sva morala vendar vse po vrsti zavreči. Druge poti od tu ni bilo kakor skozi edini vhod, ta pa je bil zaprt s pokrovom, na katerem so ležale železne verige. Prerezati ali izdolbsti tega pokrova ni bilo mogoče z mojim odlomljenim nožem in bi bila morala za to imeti drugo orodje.

Ko se je pričela nad morjem počasi dvigati siva zora, sva prenehala z najinim delom. Zdaj nama ni preostajalo ničesar drugega kot čakati, če se kaj izred-

nega primeri. Po vsem videzu pa je bila poguba našega parnika gotova.

Morje se je tekom noči pomirilo in kapitan Riggs je odvil vidjake pri okroglem okencu ter pogledal ven, ko je baš vzhajalo solnce preko gora Filipinske obali.

"Zemlja!" je zaklical kapitan, nakar sem tudi jaz stopil zraven ter odprl drugo okence. "To je Zambaleška obal in ponoči so dobro pluli," je razlagal kapitan. "Zdaj plujemo severno — ali vidite tisto točko spredaj? To je otok Mala sestra, o tem sem govoril, in dalje severno je Dasol zaliv, ki meji mali otok s celino. Hudičev admiral krmi parnik v kanal za otok, kjer ga bo potopil. O, on ve in pozna svojo stvar!"

V nekaj minutah se je pojavil otok razločno pred našimi očmi. "Tukaj je precej oddaljen od parniških črt," je rekel kapitan, "toda zdaj se ne sme več predolgo obotavljati in mora priti za otok, odkoder lahko on prej vidi vsako jadro na morju, kakor pa drugi njega ugledajo. Dajte, pogledaj na krov, da vidiva, kaj delajo tam."

V tem hipu je skočil Rajah iz svojega bunka, in ko se je nekaj trenutkov začuden in zmeden oziral okoli sebe, je izpil vodo, ki sva mu jo pustila, nato pa je stopil k okencu ter pogledal ven.

Jaz sem stopil po stopnicah, z revolverjem v roki, upajoč, da bo morda blizu kak pirat, kateremu bi poslal svinčenko skozi luknjo, katero sem izrezal v pokrov s svojim odlomljenim nožem. Na to luknjo sem zdaj pritisnil svoje oko.

Na mostiču sem ugledal Rev. Luther Meekerja, še vedno v svoji beli obleki in s tropično čelado na glavi, kako je korakal po mostiču sem in tja na način, kakor korakajo poveljniki. Samozadovoljno je vlekel na cigari in se s kritičnim očesom oziral zdaj po morju, zdaj po otoku.

Korakal je od enega konca mostiča do drugega, kakor kaka grenadirska straža, ter zdaj pa zdaj pogledal Petraka, ki je stal pri krmilu. Na desni strani mostiča je stal Bukrov, ki je gledal skozi daljnogled po morju. Meeker ali Thirkle je hodil molče gor in dol, ne da bi se zmenil za oba lopova, prav kakor kak admiral po mostiču svoje zastavne ladje — v resnici Hudičev admiral.

"Poglejte jih!" sem zašepetal Riggsu ter se umaknil od luknje, da naredim njemu prostor, da pogleda skozi.

"Vrag jih vzemi!" je dejal kapitan. "Nikoli si nisem mislil, da bom doživel trenutek, da bi kaj takega videl."

"Toda kako se mu je posrečilo obdržati stroje v obratu? Mostič v strojničnici mora vendar vedeti, kaj se godi na ladji?" sem dejal.

"Da, tisto mostiču, kar ga je še ostalo," je odgovoril Riggs. "Najbrže je spodaj v strojničnici ostalo nekaj mož, katerim je natvezil, da dobe svoj delež, če ostanejo pri strojih. Najbrž je vodja kurjačev, ki je Filipinec, prisilil Kitajce, da kurijo..."

Pustimo to onemu satanu na mostiču; ta pozna svojo igro." Kapitan se je umaknil nazaj, nakar sem jaz zopet pogledal skozi luknjo. Videl sem par čevljev, odnosno nog, ki so molele izza stroja za dvigavanje torvorov, pri prednjem jamboru, moža samega pa nisem mogel videti, ker mi ga je zakrival pravkar omenjeni stroj. Nenadoma je zaplapolal v zraku kos jadravine in opazil sem Dolgega Jima z iglo v roki in z debelo nitjo med zobmi, ki je izrezaval štiri-

kote iz jadravine.

"Poglejte lopova," sem rekel Riggsu. "Kaj neki dela?"

Kapitan je za trenutek študiral mornarja pri njegovem delu, nato pa mi je zašepetal:

"On šiva iz jadravine vreče, v katerih bodo odnesli zlato. Rešilni čolni na desni strani parnika že vse obrnjeni na ven in pripravljene za spustiti jih na morje, kamor jih bodo tudi takoj spustili, kakor hitro pridejo za otok. Ta je eno miljo širok kanal, v katerem je globoka voda. Mogoče, da se hudič zasedra do noči, nakar ponoči pobegnejo. Toda bojim se, da ne bo čakal toliko časa, ker ve, da ga lahko vsak trenutek zaleze kak obrežna stražna ladja, kajti ta obala je dokaj dobro zastražena od mornarice, od Japoncev in od carinskih ladij."

"Morda nas namerava izpostaviti in pustiti na otoku."

"O, to ni njegova navada. Hudičev admiral nikoli ne pusti nobenega živga. Štirje možje bodo odšli živi s Kut Sanga, in vi dobro veste, kateri bodo ti štirje. On ne bo tvegala, da bi nas pustil žive, da nas nekega, lepega dne morda tu ali tam sreča. On se drži rekla, da mrtvi možje ne govore, o tem ste lahko uverjeni."

Jaz sem spet pritisnil oko k mali luknji, ki ni bila dovolj velika, da bi mogel skozi vanjo vtakniti cev svojega revolverja, ker v tem slučaju bi ustrelil nanje. Opazil sem, da ima vsak izmed njih par revolverjev, velikih, črnih revolverjev z dolgimi cevi. Posebno razločno je bilo videti Thirkeljeve revolverje, ker ju je imel opasana preko svojega belega suknjica.

"Vzelo bo še eno uro, da priplujemo do otoka," je rekel Riggs, ki je šel med tem dol ter pogledal skozi okence. "Zopet plujemo naprej. Najbrž se je dogovoril s kurjači, da so ostali pri kotelih. Toda, naj jim je obljubil karkoli, toliko je gotovo, da svoje besede ne bo držal. Vsi ti možje so zapisani smrti."

Dolgi Jim je zopet šival, Bukrov in Thirkle pa sta imela na mostiču nekaj posvet in študirala sta karto. Videl sem od časa do časa rdečelaso glavo Petraka, ki jima je prikimal, kadar sta mu kaj rekla; toda Petrak se ni udeleževal posveta, ker je stal pri krmilu in gledal predse na morje ter očividno krmilil proti gotovi točki. Končno je Thirkle zvil karto ter jo vteknil v žep; Bukrov je stopil zopet na svoje mesto na desni strani mostiča ter pričel gledati z daljnogledom proti morju.

Nato sem opazil nekega Kitajca, ki je prišel i podladja po hodniku pod mostičem ter s skrbjo pogledal na mostič. Kitajec ni opazil Dolgega Jima, tako je bil zaverovan v mostič, toda ko je Jim potegnil revolver, je Kitajec presunljivo zakričal ter stekel po hodniku.

Thirkle in Bukrov sta prišla nato doli k Jimu ter pričela zbirati vreče, ki jih je Dolgi Jim sešil. Predno so odšli dol po hodniku ki je vodil v medkrovje, je Thirkle za hip obstal ter strmel proti vходу, ki je vodil k nam, kakor bi ne vedel, če je tu dovolj sigurno. Končno pa je odšel za onima dvema dol, nakar smo zaslišali spet razbijanje.

Petrak je ostal pri krmilu in je nujil čuden in smešen pogled s svojo belo čepico na svojih plamenečih laseh in z eno kapitanovih najboljših manila cigar med zobmi. Z eno roko je držal krmilo, z drugo pa revolver ter od časa do časa z očmi premotrival ladjo.

"Zdaj krmijo tako, da pridejo v kanal za otok," je dejal Riggs, ko sem prišel dol. "Je še kake štiri milje pred nami in zdaj vozijo počasi, ker od celine se stezajo v morje koralne čeri. Kadar pridemo za otok, bodo naredili s parnikom kratek posel."

"Če ne bom prej jaz opravil z njimi s svojim revolverjem," sem odgovoril.

"Vi si prihranite tri krogle, ker jih boste potrebovali, ko bo pričela sem k nam bruhati zelena voda," je rekel kapitan ter me značilno pogledal.

Videl sem, da se ga je zopet polastil obup, jaz pa nikakor nisem imel občutka, da nam je smrt blizu. Bil sem slaboten, lačen in žejen, toda v meni je bila še vedno neodoljiva želja po življenju; hotel sem še živeti, pa če ne bi imelo moje življenje drugega smotra, kakor da se maščujem nad Thirklejem in njegovimi lopovi.

"Tu mora biti še vedno kaka pot k rešitvi, kak način, da postanemo gospodarji položaja. Kadar bo pričela voda udirati tu notri, bom odnehal, toda ne prej!"

Kapitan se je turobno nasmehnul in skomignil z rameni. Nato sva šla spet gori po stopnicah, da vidiva, kaj počenjajo piratje, zakaj na krovu je zavladala čudna tišina.

V tem trenutku sta prišla na krov Bukrov in Jim, ki sta nosila vrečo, ležečo v zanki od vrvi. Dospelima na vrh, jima je Thirkle pomagal stopiti na krov, sicer pa ju je pustil, da sta sama opravila težje delo.

Petrak je takrat privezal z vrvjo krmilo ter se naslonil preko ograje, pogledal na krov in nekaj zaklical onima dvema, nakar se je Bukrov tako zasmeljal, da je izpustil na svojem koncu in vreča je padla na krov. Nato je segel v žep, vzel iz njega nekaj zlatov ter jih vrgel Petraku na mostič.

Nekaj teh zlatov je zadelo ob jadravino ter se zatrkalo po krovu. Petrak je iztegnil roke, da bi ujel zlate, in ob tej priliki sem videl da ima še vedno okove na zapestjih.

Thirkle jih je posvaril, naj nikar ne uganjajo neumnosti, nakar je stopil Petrak nazaj h krmilu, Bukrov in Jim pa sta pobrala spet vrečo ter jo nesla v čoln. Medtem pa je Petrak zopet privezal krmilo ter pričel piliti s pilo na svojih okovih.

S kapitanom sva se zdaj pričela izmenjavati pri luknji in videla sva, kako so piratje znosili na krov kakih dvanajst ali več vreč ter jih zložili v čoln; nekatere vreče so položili v drugi čoln.

Medtem, ko so bili spodaj, sva jih slišala, kako so razbijali zabojce z zlatom.

Ko so znosili vse zlato na krov in v čolne, so založili čolne s konzerviranimi živili, ki so se nahajala na parniku, in s pitno vodo. Nato so odprli steklenico vina ter jo izpili, nakar je Thirkle treščil prazno steklenico na krov, kjer se je razletela v tisoč drobec. Bukrov in Jim sta zatem izginila v salonu, Thirkle pa je spet pogledal karto ter zaklical nato Petraku na mostič, kako naj krmari.

Parnik je začel pluti počasneje in v ropotanje njegovih strojev se ni več tako slišalo.

"Nekaj se je zgodilo," sem rekel kapitanu, ko sem v naslednjem trenutku opazil Thirkleja, ki je napeto prisluhnul, nato pa naglo obrnil držaj telegrafa, ki je vodil v strojničnico.

Razločno sem slišal zvoneči glas zvona, v naslednjem hipu pa je strašno zagrmelo in iz strojničnice so sikhili oblaki pare.

"Kotli!" je zaklical kapitan.

KDO JE MAHATMA GANDHI

Te dni je dospel v London na angleško-indijsko konferenco indijski voditelj Mahatma Gandhi. Kdo pa je pravzaprav ta Mahatma Gandhi, o katerem poročata zadnja leta vse svetovno časopisje?

Po postavi je Mahatma Gandhi slaboten človek, ki tehta komaj nekaj nad devetdeset funtov. Tem večji pa je ta človek v duševnem oziru, kajti za seboj ima 350 milijonov indijskega ljudstva, ki mu je dalo tudi vzdevek "Mahatma," kar pomeni "Velika duša." V tem slabotnem telesu prebiva železna volja, ki se

"Počili so kotli, ali pa je počila vsaj kaka cev; mogoče tudi, da je tam spodaj kdo nalašč to storil."

Kut Sang je nenadoma postal vulkan in videl sem Thirkleja, ki je razburjen kričal, nakar sta se pojavila na hodniku Bukrov in Jim ter tudi kričala nazaj na Thirkleja, mahala z rokami, nato pa stekla po stopnicah navzgor.

Ko so bili skupaj, so se pričeli umikati, nakar so se grupirali okoli Petraka pri grmilu ter potegnili revolverje. V naslednjem hipu sem opazil kakega pol ducata postav, ki so se izluščile iz pare ter planile proti mostiču, kjer so bili piratje.

Bili so kitajski in filipinski kurjači, in eden med njimi je bil menda njih vodja, ker je imel na glavi kapo inženirjev in bil je gol do pasu. Videl sem dim, ki se je pokadil iz cevi revolverjev, katere so izstrelili piratje, toda strašno pokaanje parnih cevi, je zadušilo glas strelcev. Petrak je držal z eno roko krmilo, z drugo pa je streljal Thirkleju preko rame na kurjače.

Dva Kitajca sta padla pri prvih streljih, tretji pa, očividno ranjen, se je obrnil in skočil preko ograje v morje. Eden izmed Kitajcev je skočil proti Thirkleju z dolgim nožem v roki, toda ga ni dosegel. Thirkle je stal široko razkoračen, svojo tropično čelado je imel pomaknjeno globoko nazaj na tilnik, in streljal je mirno in hitro.

Vodja kurjačev, Filipinec z inženirsko kapo na glavi, je nenadoma izpustil železni drog, ki ga je imel v roki, se z obema rokama zgrabil za železce ter nekaj hipov buljil v Thirkleja, ki je stal komaj šest čevljev pred njim, nato pa je zamahnil z rokama ter padel vznok na krov.

Neki drugi Filipinec je padel preko ograje ter mirno obležal na spodnjem krovu. Ne vem, ali je bil ubit od padca, ali ga je ubila krogla piratov.

Neki Kitajec se je prikoval po stopnicah kakor kak akrobat, takoj za njim drugi, toda ta dva sta bila zadnja, in Bukrov in Dolgi Jim sta skočila za njima. Prvi Kitajec je skočil proti našemu vходу in začel odmetavati verige s pokrova. Delal je mrzlično nad nami in neprestano nekaj govoril, najbrže svojemu tovarišu.

Pri svojem delu ni bil več kakor minuto, toda meni se je zdelo cela ura in molil sem, da bi se mu posrečilo in da bi odprl pokrov. Predstavljaj sem si njegovo presenečenje, ko bi me videl prihajati iz podladja z dvignjenim revolverjem v roki.

Toda v tem trenutku je neke blizu počil strel in videl sem, kako se je Kitajec zvrnil vznok. Bukrov in Dolgi Jim sta zdaj tekla nazaj na mostič. Thirkle jima je nekaj klical, nakar sta onadva pokimala ter odhitela po hodniku.

Grmenje uhajajoče pare je nekoliko utihnilo in jaz sem povedal kapitanu, kaj sem videl. "Nesreča!" je rekel kapitan. "Če bi se temu činku posrečilo odmekniti verige, bi bili mi zdaj na prostem ter bi se lahko udeležili boja. Zdaj mu ne pomagamo krmilo nič več. Stroji so izven obrata. Ali čutite, kako se parnik zbliže s tokom?"

(Dalje sledi.)

Gandhi izjavil, da želi prebivati v ubožnem mestnem predelu, dasi so mu največje angleške osebnosti ponudile svoje krasne palače za prebivališče.

Gandhiju je London dobro znan, kajti v svoji mladosti je preživel tam mnogo let, ker je v Londonu študiral pravo. Bilo je že v Londonu, ko je pričel Gandhi izvajati svoje asketsko življenje ter je znižal stroške za svojo prehrano na \$10,00 na mesec.

Gandhi živi zdaj v Londonu svoje običajno življenje, kakor ga je bil vajen živeti v Indiji. Ne glede na to, kako pozno v noč trajajo konference ali posvetovanja odborov, Gandhi vstane redno vsako jutro ob štirih, nakar opravi svoje jutranje molitve.

Kmalu po jutranji molitvi se prične reševati Gandhijeva dnevna korespondenca, katere je ogromna. Dva tajnika mu pomagata ter beležita njegova narekovanja. Gandhi je v vseh oziirih zelo točen in svoje obljube vedno natančno drži.

Po devetih zjutraj si nekoliko oddahne od dela (kadar je doma v Indiji), vzame kopelj, nato pa zajtrkuje, in sicer sadje in kozje mleko. Okoli poldne gre navadno za kako uro počivat. Ko vstane, nekoliko časa lastnorčno prede na svojem primitivnem indijskem kolovratu, katerega je vzel tudi seboj v London. Okoli petih popoldne večerja, in sicer je njegova večerja taka kot zajtrk: sadje in kozje mleko. Nato sledi kratek izprehod. Ob sedmih zvečer zopet molitev, nato pa se umakne ter prebije ostali del večera kolikor mogoče sam zase. Počivat gre med deveto in deseto uro zvečer. V svojem prostem času se zadržuje najraje med otroci, med katerimi postane tudi sam otrok.

V ponedeljek se je otvorila v Londonu angleško-indijska konferenca, katere se je udeležil tudi Gandhi. Govorili so razni indijski govorniki, toda Gandhi ni znil ves dan niti besede, kajti ponedeljek je njegov dan, ko nikoli v javnosti ne govori niti ne podaja nikakih izjav. In dasi ni ves dan izpregovoril besede, je bil vendar vsakemu jasno, da stoji vsa konferenca pod njegovim plivom in da ta slabotni mož, v katerem pa prebiva velika duša in železna volja, popolnoma dominira konferenco. Sedel je za mizo v veliki dvorani, zavil v svoj plašč iz indijske preje, ter smehljaje poslušal izvajanja govornikov. Pred seboj na mizi je imel steklenico kozjega mleka, iz katere je od časa do časa ma-

lo pil. Ker nima na sebi skoro nobene obleke, in ker je proti večeru postalo hladno v dvorani, je Gandhi vstal ter molče odšel iz dvorane.

VESTI IZ DOMOVINE

(Nadaljevanje iz 2. strani)
Višnje gore z gđc. Angelo Jaklič iz Starega trga.

—Nezgoda. Kovaški mojster Anton Zupančič iz Kriške vasi pri Višnji gori je bil po opravih v Veliki Loki pri posestniku Zajcu. Spotoma je padel 4 metre globoko ter si zlomil desno nogo. Zdravi se v splošni bolnici v Ljubljani.

—Polž na kolodvoru. Da ne bodo prebivalci Višnje gore po nedolžnem imenovanju gorjarji, je g. Peček, ki izdeluje vse vrste cementnih izdelkov, sam na svojo stroške izdelal lep, nad pol metra visok podstavek in na vrhu podstavka postavil lepega polža. Te dni ga bo postavil na kolodvoru v Višnji gori.

—Čevljarski most pod Trančv. Za začen prehod preko Ljubljanske služil lesen most, ki so ga zgradili nekoliko višje na Galusovem nabrežju.

—Usmiljeni bratje v Kandiji so dobili novega predstojnika v osebi g. A. R. P. Fortunata Hrižiča, ki je od generalnega definitorja imenovan tudi za generalnega delegata Usmiljenih bratov v Jugoslaviji.

JOSEPH J. OGRIN

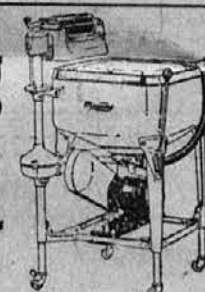
ODVETNIK

401 Engineers Bldg.
Main 4126

Zvečer:

15621 Waterloo Rd.
Kenmore 1694

Maytag
aluminum
Washer

MANDEL HARDWARE
15704 Waterloo Rd.
Tel. KEnmore 1282

Michael Casserman
18700 Shawnee Ave.
PLUMBING & HEATING
KEnmore 3877

V SPOMIN

ČETIRTE OBLETNICE DRAGEGA MI SOPROGA IN OČETA

Dominik Perko

Četrto leto je poteklo, kar zapustil si nas Ti in odšel v boljši kraj.

Tvoje roke so že strohnele ki za nas so delale, trpele. Bog Ti bodi plačnik.

Dragi soprog in oče, ki počivaš v hladnem grobu tam; duša Tvoja pa naj raj uživa vekomaj!

Vsi pridemo za Tabo, prej al' slej, danes meni, jutri Tebi zvon zapeje iz visokih lin.

Ah čemu, september, dragi si nam vzel zaklad? Dneve sreče si spremenil v dneve žalovanja brez nehanja.

In vi vsi, ki boste te vrstice brali, izmolite vsaj eno češčno Marijo zanj, ki naj mu bo v pomoč.

Z Bogom, dragi oče in soprog. Spomin nate še živi. Ti pa mirno tam počivaj, da tudi mi se enkrat snidemo s Teboj nad zvezdami!

Žalujoci ostali:

Agnes Perko in otroci.